١٢٤٧ ԶԻԼԳԱՏԷ ՀՕ ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ — ԵՒՐՄԻ ԱԼԹԸՆՃԸ ՍԿՍԷ — ՆՈՅՄԷՐՈ 1908 — ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 7 ՋԱՐՇԷՆՊԻՀ 1881 — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1881

ՄԷԾՄՈՒԱՑԸ

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իշխու Մէճմուպյը Հալատիս բաղար վէ եօրթու կիւնլերինտէն մատտա հէր կիւն թապ ու նէչը օլունճաղ տիր։
Սէնէլիյի ըշին օլարաք 200 ղրշ։
Ամիսը պէրը 100 »
Թաշրալար իչուն ըսոթա իւճրէթի պիզէ պիտ տիր։
Մէքթուպ վէ սայիրէ, Յ. Թօլաեան իւմիրնէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

Իրանթը՝ 1 սրբասը պիր տէֆտէրդ իչուն 3 ղրշ.
Իքիշէր տէֆտ իչուն 2 »
Իւչէր տէֆտ իչուն 1 »
Իւչէր տէֆտատան գիյատէ օլան, վէ դայէթ ուզուն իրանթ իչին այրըճա բաղարըրդ օլունուր։
Թաշրալարատան կիւլին մէքթուպ վէ իրանթին ըսոթա մէսարիֆին, կէօնտէրին վերիլէճէք տիր։

20 Բարա

20 Բարա

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷՅԷ ՄԻԻԹԱԼԻԳ ԴԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 7 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ

ԻԹԱԼԻԱՆ ՄԻԻՀԻՄԱՄ

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ ՄԻՐԱՍԸ

1875 մարտ 28, վէ Մէճմուամիզդն 1412 նուամէրօլու նիւսխէսինտէ շէյլէ պիր շէյ եաղմըշ իսիք։

“. . . Պիզ անճաք ղոնոս սերպէրն պէրիզ է, եէր գ-մանէյէ (ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ ԷՖԵՆՏԻ) պանա օլ Ամոռալուքէ մէնմուրէյինինպէ գալճաք օլար։ Պոնոսն էլերոպէ գելէճէք խայը մաղարբանը կէորէ-լէճէք, վէ գօդ-սոս Հինդիստանդան գէլէ կէլճէք պէր...”

Իշթէ թա օլ վագթտան պէրու քէշֆ իթմիշ օլտուղումուզ պիր հալ, շիմոի վուգուա կէլմիշ, վէ օ գօդու շիմոի չըգմըշ տըր։

Պիզ պու պատտէ շիմոիլիք հիշ պիր միւթալաա իթմէքսիզին, եալընըզ Պօմպէյ մահէմէսի Թարաֆընտան Թանզիմ օլունան իլանը սուրէթի թէրճէմէսինի եարընքի կիւնանէն իթիպարէն զաղէթամըզտա բէյ տէր բէյ տէրճ իտէճէյիմիզի, մալիւմիւմէ օլմադ իւզրէ պու կիւնտէն իլան իտէրիզ։

Էրմէնիճէյ թէրճիւմէսի տախի իգթիզա իտէրսէ, զաղէթամըզ իտարէսի Թարաֆընտան վագը օտաճաղընը շիմոիտէն վատ վէ իլան եյէրիզ։

Մէճմուա, պու Եւրոպէն միլլէթիմիզտէն բէք չօգ լարընը բախնէտար վէ միւթէզարիր օլմասը յլա, հասըլ օլան մահճուպիյէթտէն իսէ, քէնտի ադաէմքի քէշֆինէն սահիհէ չըգմասընը տահա զիեատ արզու իտէր իտի իսէ տէ, պիր քէրրէ հագդաթը հալ զահիրէ չըդտըղը հալտէ, պէօյլէ պիր միհիմմ վուգուաթը, տէրճի սահիֆէյի թէվարիխ իթմէյի տէ, հասոպ էլ վազիֆէ լազըմէտէն ատտ էյլեր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պօն, 17 հոկտ.

Տիւնքի կիւն պիր ալայ Ֆրանսըզ ասքէրի, Պոնուն 170 քիլօմէթրօ ուզադըզընտա պուլունան Թէպատատան հարէքէթլէ, Թունուսան ճէնուպի ճիհէթինէ տօղրու կիթմիշ տիր։

Ռօմա, 17 հոկտ.

Իթալիա գրալընըն սէյահաթը դաթիէն գարարլաշտըրըլմըշ տըր։ Միւշարիէյէին Ավսթրիա իմբէրաթօրու իլէ իտէճէկի միւլադաթ, նուլմիւր Յոտէ վուգու պուլաճաղ տըր։

Թունուս, 17 հոկտ.

Պիր միգտար Ֆրանսըզ ասքէրի, Ռուսատան 45 քիլօմէթրօ ուզաղտա Մէհէտիա նամ մահէլլի իսթիլա իթմէք իւզրէ, հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

Տըպլին, 18 հոկտ.

Տիւն կիճէ Տըպլին շէհրինտէ վէ Իրլանտանընը տիկէր պագը մահէլլէրինտէ շուրիշլէր տէվամ իթմիշ տիր։

Բէթրէսպուրկ, 18 հոկտ.

Աժանս Բիւս նամ նիհիլիստ թէլէկրաֆ չիրբէթի, վիւքէյատան Մ. Վալանիէֆին թահդիր մուհաքէմէսէ պէրմբշ օլտուղունա տայիր օլան չայեանընը տալը օլմատըղընը պէեան իտիեօր։

Բարիս, 18 հոկտ.

Բէյրութի ճիւմհուրուն պիր էմնամէսի իւզէրինէ, Ֆրանսա տէվլէթինին Թարապլուսը զարպ ժէնէրալ գօնսօլոսլուղունա, օրատա պուլունան վիսգօնսօլոս Թայեին օլունմուշ տուր։

—

(ԼԷՎԼԷՆ Հեբելաա մախսուս Ռեվէրֆլար)

Լօնտրա, 18 հոկտ.

Իրլանտա գիրատթ ճէմիեէթի մերքէզի Տըպլինտէն Լիվըրբըլա նագլ իտիլմիշ, վէ ըրեասէթինէ Կալվայ մէպուսու Գօնսոր Թայեին օլունմուշ տուր։

Տիւնքի կիւն Տըպլինտէ վէ Լիմերիգտէ պագը շուրիշլեր զուհուր իթմիշ, վէ զապթիեէլեր էհալի իւզէրինէ դուրշուն ամմանա մէճպուր օլմուշ տուր։ Եէրլիլերտէն պիր չօգ էրպապը ֆեսատ թէվզրգի օլունմուշ տուր։

Իւչ տլայ ասքեր Իրլանտաեա կիթմէկէ էմր ալմըշլար տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւնքի Ֆար տիւ Պոսֆոր զաղէթասընան թէրճէմէ

Ավսթրիա տէվլէթինին Շարգ բօլիթիգասընա տայիր Թայմն զաղէթասընտա նէշր օլունան մահուտ պէնտ իւզէրինէ խայլի կիւն կէչմիշ իքէն, Էվրօբա զաղէթալարը պու պէնտի տիւրլիւ պէ տիւրլիւ թարզտա գրիթիգա իթմէքտէն հալէա տուր օլմանընշար տըր. պու իսէ, մէզքիւր պէնտին Էվրօբատա հասըլ իթտիկի թէճճիւզ էսէրինին հէնուզ պէրթարաթի օլմամասընտան նաշի տիր։

Ֆիլվագը իլք տէֆա տըր քի, Թայմն զաղէթասը, Շարգտա գարշըլըգ եէր զապթ իթմէք բօլիթիգասընը մէյատանա գէյմագտա, վէ Ավսթրիանընն Ատալար տէնիզինտէքի արզու վէ նիյեէթլէրինին էօնիւնիւ ալմագ իւզրէ, Ագտէնիզ վասըթասըյլա Հինտիսթան Թարիգինին զապթ օլունմասը ֆիքրինի Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինէ իխթար իյլէմէքտէ տիր։

Էվրօբանընն ատհասը մալիւմաթ վէ ֆէթանէթինէզտինտէ, Թայմտատանէշը օլունան մէքթուպտան եաղընըզ շունուն իչին ֆէվգէլատէ էհէմմիեէթի վար տըր քի, պու մէքթուպ, Շարգ մէսէլէսինճէ Ինկիլթէրրատա էֆքեարը ումումիեէնին թէպտիլ օլունճաղընա պիր ալէամէթ զանն օլունմուշ տուր։ Պիր վագթթ Ինկիլիզ էֆքեարը ումումիեէսի պու եօլտաքի իֆատաթա գարշը պուլունմադտա իսի, վէ պու մէսէլէնին պիր սուրէթի թէսվիեէյի չէտիտէ իլէ հալ օլունապիլմէսինի իսթէմէօրտու, ֆագաթ պու կիւնքի կիւն պունուն մուզայիրի օլուպ, էֆքեարը ումումիեէ նէզտինտէ էն միւթէպէր օլան զաղէթա, սօղուդ գան իլէ պու իհթիմալտէն պահս իյլէմէքտէ տիր։

Ագտէնիզտէ, գուվվէթլէրին մուվաղէնէսի վէ Շարգ մէսէլէսինին թէտրիճէն վէ միսալէմէթէն հալ ու թէսվիեէսի մէսլէքինէ սալիք օլանլար, Ինկիլիզ էֆքեարընընն իչ պու մէյլանը ճէտիտինտէն տօպանը էն զիմադ իչին, նէ թէսապիրէր իճրա օլունտուղունու. Պապը Ալի բէք ալտա պիլիր, վէ պունատան պէօյլէ տէվլէթի Օսմանլիէէնին սահիհ տօսթլարընը սախթէ տօսթլարընտան, եանլը պու մէմլէքէթին իլերլէմէսինի կէօրմէկէ մէնֆաաթլարը օլանլարը, տարիմա անը մուշքիլ պիր պագատա չէքիպ կէօթիւրմէք իսթէէնէնլերտէն ֆէրգ ու թէմիզիլ իտէպիլիր։ Անճաղ էկէր Ինկիլիզ միլլէթի, իսլահաթ իճրասընա պէքլէմէքտէն օսանարագ, տիկէր պիր մէսլէքի բօլիթիգա իթթիխաղ իտեր, վէ պու մէմլէքէթին մէնֆաաթընը տիւշիւնմէքտէն տուր օլուր իսէ, օ հալտէ Օսմանլը էվիտեր ումուրը, մէզքիւր զըդըյմէթ թէճրիւպէյի, բէք պահալը սուրէթտէ քէսպ իթմիշ օլաճաղլար տըր։

Պինապէրին Թայմրսը պէնտի, Պապը Ալի իչին ֆայիտէլի պիր իկթիսար օլմադըգ, Պապը Ալի պիր քէրրէ էթրաֆընա կէօզ կէզտիրմէյինտէ, դօրդմանա սէպէպի պուլունտուղունու, վէ հիչ պիր տէվլէթէ կիւվենմէմէճէկինի կէօրմէճէք տիր։ Պու հալտէ, տէվլէթի Ալիեէ, Ինկիլթէրրատա մէզքիւր էֆքեարը ումումիեէնին շու մուխալֆարաը մէյլանընը տուրտուրմադ իւզրէ, պիր ան էվվէլ էն լազըմը օլան իսլահաթըն իճրասընա թէշէպպիւսլէ, զայէ օլան վագթը թէքրար գազանմանա ճահտ իթմէլի տիր։

—

Էվվէլքի կիւն Պապը Ալիտտ, պաշվէքիլ բաշա հազրէթլէրինին թահթը բիեասէթինտէ մէճլիսի վիւքէյա ադտ օլունուպ, Մահմուտ Նէտիմ, Սէրվեր, Սիւսէյի, վէ ճէվատէթ բաշալար հազրը պուլունմուշլար տըր։

Խարիճիեէ նազրը բաշա հազրէթլէրի եէվմի մէզքիւրտէ պէր միւթատ հէյեէթի սիւֆէրաեը դապուլ իթմիշ տիր։

Ինկիլիզ սէֆիրի ըրա Տրֆրին վէ Միւճթէմիայի Ամէրիգա սէֆիրի ժէնէրալ Վալլաս, պաշ վէքիլ բաշա հազրէթլէրիյլէ տախի կէօրիւշմիւշլէր տիր։

—

Պրուսա վիլայէթի հիւքիւմէթի մահէլլիեէսի, վիլայէթ էհալիսինին միճէտտէտէն [illegible] նուֆուսունա պուշլամըշ տըր։

—

Ապա իւր Բահման բաշա հազրէթլէրինին թահթը բիեասէթինտէ պուլունան էնդարէ իսանէ գօմիսիօնու, օլ հէվալիտէն ալընան ֆէնա խաբէրլեր իւզէրինէ, էվվէլքի կիւնքի իճթիմանտէ, պունատան պէօյլէ հէր կիւն թօրլանմասա գարար վէրմիշ տիր։

—

Ապա-բաղար էհալիսի, դաղալարընտա պիր միւտատէթտէն պէրու հիւքմ իտէն էմնիյեէթսիզլիքտէն բէք զիեատ մէյեուս օլտուղլարընտան, տահա զիեատ մէմուր վէ ասքէրի զապթիէնէ նայիլ օլմադ իչին, գազալարընընն սանճաղա թահվիլի ըճաընը հավի օլարաք, պու քէրրէ Պապը Ալիեէ պիր արզուհալ թադտիմ իթմիշլեր տիր։ Գազալարընընն ֆագըրըզընա բաղէն, Ապա-բաղար էհալիսինէ, միւտատէթի մէմուրէտէն պէրու թէհիեէրտէ ճանլարը վէ մալլերի իչին իսթիտա վէ թէմէնիի իյ-

լէտիքլերի պիր տէրէճէ էմնիյէթին իթմասընտա գուսուր իտիմէեէրէք, մէզքիւր իսթիտալարընընն ճանիպը Պապը Ալիտէն դապուլ պույրուլաճաղընը մէմուլ իյլերիզ։

—

Պրուսա վիլայէթի ումումի թահսիլտարը սապրգ Արիֆ էֆէնտի, Սէլանիք վիլայէթի ումումի թահսիլտարընընը Թայեին օլունմուշ տուր։

—

Շիմոիքի հալտէ, էն պիյիւք մէշղէլէ, ումուրը մալիեէ մէշղէլէսի օլտուղու մալիմ օլուպ, Ինկիլթէրրա տային վէքիլլերի, տէյնի խարիճին ֆայիզ վէ բէս իլ մալինէ թէրք վէ թախսիս օլունճաղ վարիտաթընընը սուրէթի թէվզիինէ տայիր պիր լայիհա վերմիշլեր տիր (1)։

Լայիհայի մէզքուրէ իւզէրինէ, պիզիմ մուրախխասլար տախի պիր լայիհա եաբըպ, իքի լայիհանընը իմթիզաճընտան պիր նէթիճէ հասիլ օլմուշ տուր։ Պու նէթիճէեէ տայր այընան մալիմաթը մախտուսէյի պէր վէճհի զիյր արզ վէ պէեան իտէրիզ։ Անճաղ մալիմաթը մէզքուրէ, բէս-մի մալիմաթ օլմատըղընը պիլխասա իսթար իյլերիզ։

Ումումի տիւեուն թահվիլաթը թէտամիւլէ չըգարըլըգլարը գըյմէթէ թէնզիլ օլունաճաղ տըր, եանի գըյմէթի իթթիպարիեէտէն սարֆը նազար իլէ գըյմէթի նագտիեէ սէրմեեէ իթթիխաղ գըլընաճաղ տըր։

Միւթէտախիլ ալթը սէնէլիք ֆայիզ տախի սէրմաեէեէ զամմ վէ իլավէ օլունուպ, պունուն սէրմաեէ հալինէ իրճաը, գըյմէթի հագդգիեէյի թահվիլաթըն եիւզտէ օն իքիսի իթիպարըյլա վուգու պուլմադ թէնսիպ իտիլմիշ տիր։

Պու նիսպէթի իւզէրինէ էնճիւմէնի մուզաքէրէճէ բէք չօգ իսթիլաֆը ադատան սօնրա, իթթիֆագը էֆքեար հասըլ օլմուշ տուր։

Պու նիսպէթի թէֆհիմ իչին, պէր վէճհի զիյր իյզահը մատտէ օլունմադ իգթիզա իթմիշ տիր։ Մէսէլա, ումումի թահվիլաթըն գըյմէթի հագդգիեէլերի մէճմուի 100 միլիոն օլուր իսէ, միւթաախիլ ֆայիզլեր 12 միլեօն իթիպար իտիլճէք տիր։

Լաքին միւթէտախիլ ֆայիզլերին եէքիւնիւ, գըյմէթի թահվիլաթընընն եէքիւնիւ իւզէրինէ զամմ գըլընմաերպ, հեր իսթիդրաղընընն միւթէտախիլ ֆայիզի, քէնտի թահվիլաթը գըյմէթի իւզէրինէ գօնուլմադ սուրէթի միւնասիպ կէօրիւլմիւշ տիր։

Պու սուրէթին իթթիխաղընտա տախի խայրիճէ իսթիլաֆաթա թէտատիֆ իտիլտիկի մէսմու տուր։

Թահվիլաթընընն գըյմէթի հագդգիեէ թէնզիլի գըյմէթի, վէ միւթէտախիլ ֆայիզլերին իլավէսի իւզէրինէ հասըլ օլաճաղ տէյնի ճէտիտին ադալի միդտարը ֆայիզի եիւզտէ պիր օլաճաղ տըր։

Անճաղ պու միդտարը ֆայիզ իլէ իքթիֆա օլունմաեաք, կիտէ կիտէ ֆայիզ արթըրըլաճաղ տըր։

(Վ-ԳԷ)

(1) Պու լայիհանընն միւնտէրիճաթընը եարընքի նիսխէսիզտէ տէրճ իտէճէյիզ։

ՎԺԱՕԺՈՎԻ ՕԺՄՈՒ

(Վերջ)

Ամբողջ ճանապարհին Ամանորը ինձ հետ էր։ Ամանորը ինձ հետ էր, երբ

հալտէ ֆակլին մէյտանա չըգաճաղը պէտիհի կէօրիւնիւր։

Տէրիսաատէթ, մահքէմէյի ատալէթ օլտուղունա վէ օրատա պիւյիւք քիւչիւք միւսավի պուլունտուղունա նէզարէն, Գասըմ բաշանըն պէյլէ պիր ճինաեէթի ազիմէտէն տօլսեր մաշնունիեէթի հասէպիյլէ, թահթը իսթինթագա ալընըպ ալընմաեաճաղը ճիհէթինէ էնդարը ումումիեէ միւնաթքի կէօրիւլիւեօր։

Վագըթ, պունուն ալթընա քէնտի թարաֆընտան ամիտէքի միւթալաաը իմիմիշ տիր։

Մասլահաթըն չու թասվիր օլունուշա նէզարէն էհէմմիեէթի տերքեար օլտուղունա, վէ իշ էլալէթէ նէզարէթի ճէլիլէյի ատլիեէեէ աքս իմիմիշ օլտուղունա պինաէն, նէզարէթի միշարիլէյհաճա պու պապտ նասըլ թահգրգաթա իպթիտար օլունտուղունու, վէ թահգրգաթ նէրէլերէ գատար կէօթիւրիւլրիւկիւնիւ միշիր, վէ էֆքեարը ամմէյի միւնէվվէր իլանամէյի ըեամի զուհուր իթմէսի, նէզարէթի միշարիլէյհատան քէմալի ինթիզար իլէ պէքլէնիլիեօր, զիրա ումուրը ճէզալիյեէտէ էն քիչիւք էմարէլէր պիլէ պիչիւք նէթայիճի թագրգրյեէեէ սէպէպի վիւսուլ օլտուղու միճերրէպաթտան պուլունմասըյլա, վէ պէօյլէ խանէտէ նաշ զուհուր իթմէք, վէ միթէվվէֆանըն էվվէլճէ ֆիրարի իլան օլունմագ կիպի էմարաթ բէք պիչիւք էմարաթտան խուկի պէտիհի օլմասըյլա, պիրա իֆաթէյի վագըթ, մուամէլաթը լաղզմէնին իճրասընա վէ ուսուլը մուհաքէմաթը ճէզալիյեէ գանունամէսինին թէմամը ինֆազ ահքեամընա միւսապէրէթ, միւգթազի տիր։

—

Ահվալը Արագիեէ վուգուֆըրը օլան զէվաթա նիհան օլմասըզը վէճհէլ, խըթթայի Արագիեէ արաղիսինին վիւսաթ վէ ֆիւտհաթը, վէ հէր տիւրլու մէմուրիեէթէ դապիլիեէթի, մէրթէպէյի ֆէվգէյատէ օլտուղու հալտէ, էմրի թիճարէթ զաեէթէլ տիւչկիւն պիր տէրէճէտէ պիր։

Պունուն էսպապը մուճիպէսի մահսուլաթըն իսրաճը իչին վէսայիթի նագլիեէ պուլունմամասը տըր։

Մահսուլաթըն մահէլլինտէքի գէյմէթի, մէզրատան շէհիր վէ գասապալարա գատար իյտալի իչին իդթիզա իտէն իճրէթի նագլիեէեէ քեաֆի օլմամագ ճիհէթիյլէ, պիչարէ զիրաբն մահսուլաթը արգիէեի մէզրատա թէրք իթմէկէ մէճպուր օլմալարը, վէ մահսուլը տէսթի իհթիմամլարը օյան հուպուպաթըն չիրիմէսինի չէշմի էսէֆլէ կէօրմէլերի, էքսէր իլ վուգու մէվատատան տըր։

Մահսուլաթըն գէյմէթսիզլիկի, իխրաճաթ օլմամասընտան, վէ ատէմի իխրաճաթ իսէ, ֆըզտանը թուրուգ վէ վէսայիթի մէվարիտաթտան նաշի տիր։

Իտարէյի նէհրիեէ նամըյլա Պաղտատա պիր իտարէ մէվճուտ օլուպ, լէնճ գումբանեասը նամընտա պիր տէ ինկիլիզ գումբանեասը նագլիեաթ իլէ միւշթէզալ իսէ տէ, պունլարըն վարօրլարը իհթիեաճաթը մահէլլիեէեէ նիսպէթէն բէք ազ օլմասըյլա տէֆի իհթիեաճաթ իտիլէմէեօր։

Իշթէ պու իհթիեաճաթըն տէֆինէ իսրտէթ, վէ թէզեիտի իւմրանը մէմլէքէթ մագսէտիյլէ, թէպասյի տէվլէթի Ալիեէտէն, վէ Պաղտատըն միւթէպէրանը թիւճճարանտան իքի զաթ, իլէրուտէ թէվսիի մուամէլաթա կէօրէ, ատէտի թէքսիր օլունմագ իւզրէ, քէնտի թարաֆլարընտան ցէճլէ վէ ֆէրաթ նէհրլէրինտէ իքի վարօր իլէ իքի տուպա իշլէտիլմէսինէ բուխսաթ իթասընը իսթիտա իյլէտիքլէրի, վէ իսթիտա Նաֆիա գօմիսիօնուլա թիճարէթ նէզարէթի ճէլիլէսինճէ մուվաֆըգը մէնֆաաթ կէօրիւլտիւկիւ, վէ մուախարէն մէճլիսի մախսուսը վիւքէլաճա տախի ըէհինի թասվիպ օլարագ, քէյֆիեէթ ամրպէյի իւլեպայի խիլաֆէթքէնահիեէ արզ իտիլտիկի իշիտիրմիշ տիր։

Էհալիմիզին պէշլէ շիրքէթլէր թէշքիլինէ թէշէպպիւս իթմէլերի պահի մէճմունիյեէթի վահանէրվէրան օլաճագ մէվատտան օլուպ, վէլի նիյմէթ պիմիննէթիմիզ բաահիշահրմըզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին նիւխպէյի ամալը Շէհրիեարիլէրի զիյրի թապիյեէթի ճիհան գըյմէթի Միւլիւքանէլէրինտէ պուլունան էհալինին, թէվսիի տայիրէյի սաաատէթ վէ ըէֆահիյեէթլէրի մատտէսի օլմալը, պու ղպապտ տիրիզի միւսաատէի վէլի իլ նէյմի պույրուլմահաճաղը տէրքեար տըր։

(Վ-էԸ)

ԹԱՐԻՃԻՑԷ

Նաեէ Ֆրաեէ Բրէսէ զաղէթասը, Շարգ ահվալինէ տայիր թայմ զաղէթասըյլա նօվօեէ Վրէմիեէ նամ Ռուսիա զաղէթասընըն մէգալէլէրինի մուախէզէ իլէ տիեօր քի, բրէնս Պիզմարգըն էվրօբաեը իկալ իտէճէք, վէ մուհարէպէյի միւնթիճ օլապլէճէք պիր բօյիթիդաեը գապուլ իթմիշ օլմասը միւմքին տէյիլ տիր։

Ռուսիա, Ավսթրիաեը իղֆալ իթմէք նիեէթինտէ պուլունտուղունտան, Մ. Կլատսթընը պու եօլտա պաղը էֆքեարը հիւսնի թէլագգը իյլէմիշ իսէ տէ, Ավսթրիանըն Շարգտա խաթթը հարէքէթի սիեասիսի թայեին օլունմուշ տուր։

Ավսթրիա, Պալգան նիմճէզիրէսինտէ թէվսիի հիւքիւմէթ նէյլեէթինտէ պուլունմատըզընա ալէմի իգնա իթմէյլի տիր։ Ո հալտէ Ավսթրիա իչին ճալիպ օլմագտան իսէ, շայեանը նէֆրէթ օլան պաղը Ռուս վէ ինկիլիզ թէքլիֆլէրի պէեան օլունամազ։

—

Ինկիլթէրրա տէվլէթի թունուս սուլարընա իւչ գրթա սէֆայինի ճէտիտէ կէօնտէրմիշ տիր։

Լօրտ Կրանվիլ, թունուս պէյի Մէհէմմէտ Սատրգ բաշանըն իպգա օլունմասը իչին, Ֆրանսա նէզտինտէ իսրար իթմէքտէ իմիշ։

—

Տէրիսաատէթ Ռուսիա սէֆիրի Մ. Նօվիգօֆուն, Ռուսիանըն Սէն Սինօտ եանի մէճլիսի ռուհանիսի նէզտինտէ միւտտայի ումումիլիք մէմուրիեէթինէ նասպ ու թայեին օլունաճաղը շայի օլտուղու, Մօսգուատան Բրէս զաղէթասընա եազրըմիշ տըր։

—

Լօնտրատան հոկտ. 6 թարիխիյլէ եազըլըբղընա կէօրէ, Մ. Կլատսթընը Սգօչիաեա սէյրահաթընտա 30 պին նուֆուս էհալի հազրը օլտուղու հալտէ, պիր միթինկ ագտ օլունմազլէ, միշարիլէյհ պիր նուրթգ իրատ իթմիշ տիր։ Կիճէ իքի պինտէն միւթէճավիզ էհալի մէշալէլէր եազըպ, միշարիլէյհէ հիւրմէթէն չէնլիք իճրա իթմիշլէր տիր։

—

Ցիւգ տ'Էտիմպուրկ, ինկիլթէրրա զըրհը սէֆինէլերինի մուայեէնէ իտիպ, սէֆայինի մէզբիւրէնին էքսէրի գուլլանըլմազ հալտէ պուլունտուգլարընտան, խայլի թէպէտտիւլաթա միւհթաճ օլտուգլարընը պիր բաբօրթօ իլէ պէեան էյլէմիշ տիր։

—

Պօնա վալիսի իսթիֆա իթմիշ օլտուղունտան, եէրինէ մարէշալ Պոնօվիչին թայեին օլունաճաղընը Գօրէսբօնտանա Բօլիթիգ զաղէթասը եազէօր։

—

Ավսթրիա վէ Մաճարիսթան մէպուսան մէճլիսլերի էնճիւմէնլերինին եազընտա քիչատը միւնասէպէթիյլէ, Վիէննա գապինէթօսու թարաֆընտան Եունան հուտուտու մէսէլէսինէ վէ Սըրպիա իլէ տէմիր եօլլար վէ թիճարէթ մուահէտէսի ագտինէ, վէ Ալմանեա իլէ թիճարէթ մուահէտէսինէ տայիր օլան էվրագը բէսմիեէյի հավի պիր գըրմըզը քիթապ նէշր օլունաճաղը, Վիէննա զաղէթալարընտա միւնտերիճ տիր։

—

Մաճարիսթան ատլիեէ նազընը, խրիսթիեանլար իլէ Մուսէվիլեր պէյնինտէ նիքեահը մէտէնի ագտինէ տայիր պիր գանուն լայիհասընը պու կիւնլերտէ մէճլիսի մէպուսանա թագտիմ իտէճէք տիր։

—

Ճէնուպի Ամերիգա գըթասընտա, Բէրու վէ Պոլիսեա իլէ Շիլի ճիւմհուրլարը պէյնինտէ, պիր վագըթտան պէրու մուհարէպէ խուլտիկի մալիւմ տիր։

Բէրու մէճլիսի մէպուսանը թարաֆընտան, բէյիսի ճէտիտի ճիւմհուրա, Շիլի հիւքիւմէթիյլէ միւսալէհա իչին ագտը միւզաքերէեէ մէէղունիյեէթ վէրիլմիշ տիր։

Բէրու ճիւմհուրունուն միւթէֆիգի պուլունան Պոլիսեա հիւքիւմէթի մէճլիսի մէպուսանը իսէ, Շիլի ալէյհինէ հարպը տէվամա գարար վիրմիշ տիր։

—

Ֆրէնտէմպուրթ զաղէթասը, թայմը զաղէթասընտա, Շարգը խիթիդպալինէ տայիր կէչէնտէ նէչը օլունան պիր պէնտ հագգընտա չէօյլէ միթալաա իտիեօր։

Թայմսըն պէնտի, սուրէթա միթալաա օլունտուգտա, կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք մուխալիֆինին էֆքեարը, էն գէլսա եօլլար իլէ Հինտիսթան իլէ մուխաբերէսինի թէէմին իթմէքտէն իսարէթ օլտուղու տերքեար իսէ տ., մէզբիւր պէնտ տիգգաթլէ օգունուր իսէ, Ավսթրիա վէ Մաճարիսթան տէվլէթի ալէյհինտէ էմնիեէթսիզլիք տավէթ իթմէք մագսէտինտէ պուլունտուղու անլաշըլմըշ տըր։

Թայմսըն զանը, ճիտտի ատտ օլունմագ իւզրէ, պիր չօգ շէյլեր տահա լաղզմ իսէ տէ, Ավսթրիա Մաճարիսթան տէվլէթինին քէնտիսինէ արզ օլունան հէտ'յեեի գապուլ իտէմէեէճէկի մուհագգագ տըր։ Ավսթրիա նէ' Եունանը, վէ նէ' տախի Պալգան նիմճէզիրէսինտէ պուլունան սայիր միւսթագիլ մէմլէքէթլերի իսթիլա էֆքեարընտա տէյիլ տիր։

Տիկեր վիէննա զաղէթալարը տախի, Ավսթրիաեա իսնատ օլունան էֆքեարը իսթիլտաճուեանէյի թէքզիպ իտիեօրլար։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՑԷ

Շու էտնատէ ինկիլթէրրանըն լէյչէսթէր գօնթլուղունտա ֆուգարախանէեէ վազ իտիլմիշ օլան պիր տիլենճի, ախիրէն Լօնտրա եազընընընտա վէֆաթ իթմիշ օլան ամիդ պիր շէրիֆինտէն 93,000 ֆրանգ մէրատա նայիլ օլմուշ տուր։ Սըր Զարլս Տիլք, վասիեէթի իճրաեէ մէմուր օլանլարտան պիրիսի տիր։

—

Եէմէն վիլաեէթինին բէսմի զաղէթասը օյան Ցանա զաղէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, Մէքքէ շէհրինին պաղը էհալիսի պէյնինտէ, նէֆֆանիեէթ վէ միւնազատա սէպպէյլէ, իլէմա վէ շէրիֆա թարաֆընտան վէրիլէն նասիհաթլարա բաղմէն, պիր մահէլլի մուայեէնտէ, պիր միւտարէպէ վուգու պուլուպ, խայլի մէճրուհ վէ պաղը մագթուլ զուհուրա կէլմիշ տիր։

—

Եինէ մէզքիւր զաղէթանըն իֆատէսինէ նէզարէն, կէչէնտէ, Հիւտէյտա խասթախանէսինտէ, Աբդուլ Իպրահիմ աղա նամընտա վէ 57 եաշընտա պիրիսի վէֆաթ իտիպ, էլալիսէսի չըգարբլըրգտա, գասրը օլտուղու, վէ թըպպէն իճրա օլունան մուայեէնէսինտէ, ադատմճէ ահունեաեա չօճուգ տախի կէթիրմիշ պուլունտուղու անլաշըլմըշ տըր։

Մէրգումէ, մուգատտէմա 10 սէնէ միւտտէթ ասքերի նիզամիեէ սիքքինտէ, վէ մուախիրէն 4 սէնէ սիքքի զապթիեէտէ իսթիխսամ գըլընաբաղը կիպի, էօրիւնիւն սան սէնէլէրինտէ տէ պագալրգ իթմէքտէ իմիշ։

Վէֆաթընտան էվվէլ, քէնտիսինին գատրը թայֆէսինտէն օլտուղունու քիմսէ անլաեամամըշ տըր։

—

Ճիւմաա իրթէսի կիճէսի, եէնիգաբու եազընընտա, մէմուրուն տիգգաթսըզլըզյա, տէմիր եօլունուն այրբլըրը նօգթա աչըգ պրագբլմըշ օլտուղունտան, եօզարատան կէլէն թրէն, գաբանաճագ օյան խաթթա կիրմիշ, վէ օրատա պուլունան վէ տերունլէրի գավուն իլէ տօրու օյան իքի վակօնա չարբարագ, վակօնլար բարա բարչա, վէ գավունլար տախի քեամիլէնթելէֆ օլմուշլար տըր։ Վագը օյան զարար ու զիեանըն 1000 իրատա պալիգ օլտուղու թախմին օլունմագտա տըր։

—

Բէչթա էհալիսինտէն պիրի, սուքերբէ պիչիւք պիր զիեաֆէթտէ քէնտիսինին 25 ինճի տուէլլօսունու չէհրի այինինի իճրա իյլէմիշ տիր։ Պու զիեաֆէթտէ խայլիճէ տավէթլէր պուլունուպ, պունլար միւտտէթի էօմիւրլէրինտէ օն տէֆա գատար տուէլլօտա պուլունմուշ քիմսէլէր սմաղլէ, եիւզլէրինտէ վէ գուլագլարընտա եարէ ալէամէթլէրի կէօրիլտիւկիւ կիպի, պաղրսընըն տախի պուրնու եարըլմըշ վէ բարմագլարը քէսիլմիշ ատէմլէր օլտուղու կէօրիլմիշ, վէ շու եարալարըն էնվաի մէնզարեէ պիր նէվի զարիպլիք քէսպ իթթիրմիշ տիր։

—

Ցուրիխտէն եազըլարընա կէօրէ, շու էտնատէ Արէնէնպէրկ սէրատընտա պուլունան Մ. Ռուհէր նամ էտիպ, Ֆրանսա իմբէրաթօրիչաը սապրգ էօժէնի իլէ պիրլիքտէ, միշալրիլէյհանըն եազընտա թապ ու նէշր իթթիրէճէք օլտուղու «խաթրէրէլէր»ին թէէլիֆ վէ թէրթիպինի չալըշմագտատը։ Պու թէէլիֆքէրտէնին պիրինճի գըսմը իբմալ օլունմուշ տուր։ Մ.

ձեալ Երանուհի, իւր մինչատեալ պատասխաններովը չուզէր յայտնել իւր տխրութեանը պատճառը, ինք ալ հարկադրեցաւ լռել։

Գրեթէ երկու ժամ ճամբորդութենէ վերջը, հասան չադանակի անտառի մը բերանը, ուր ծառայք չուտ մը շուներն արձակեցին, որոնք սկսան քթերնին գետին, ազատ ու ազդիս անդին հոտոտելով ցատկըրտել, մինչդեռ Ամպրօճիս եւ ուրիշ ծառայք բարձրաւանդակի մը վրայ կ'ելլէին՝ ուսկից խիստ լաւ կ'երեւար անտառին չորս կողմը։

Հաղիւ թէ բլրին գագաթն էին հասած, կոմսը Երանուհւոյն դառնալով։ — Նայէ Տիանային, ինչպէս կը հոտոտէ, ու մատովը կը ցուցնէր շուներէն մէկը որ պոչը մնկած ու քիթն ալ գետինը դէպ իրենց կ'ուգար... Նայէ ինչպէս կեցած կը դիտէ... ահաւասիկ լորամարգի մը... շուտ արձակէ բազէ մը... չուտ ըրէ, ինչու այս առաւօտ դանդաղեր ես... Թող որ թռչի, ալ նա տեսաւ իւր որսը. հա, սանկ։ Նայէ ինչպէս կը յարձակի, ալ ապահով եմ թէ չի պիտի փախցունէ. տես ինչ կերպով կ'ինցնոյ որսին վրայ... ահա, ահա, վերջապէս բռնեց։

Եւ յիրաւի թռչունը որսին հետ միատեղ կայծակի պէս որսորդաց խումբին վրայ իջաւ։ Կոմսը մէկէն վազեց բազէին ճիրաններէն բերած որսն ազատելու համար։ Իսկ Օգօրինօ նոյն միջոցին ժամանակ գըտնալով, գարձեալ մօտեցաւ Երանուհւոյն քով եւ յուզուած կերպով մը։ — Ատուծոյ սիրուն համար ըլլայ, ըսէ ինչ ունիս... եթէ զքեզ տրտմեցընելու պատճառ մը տուած եմ, զրուցէ, դիս մի՛ չարչարեր։ Երանուհի, կ'աղաչեմ քեզի, դիտես թէ վազը հարկադրեալ եմ զքեզ թողու...։ — Գիտեմ, ընդմիջեց օրիորդը, դառն ժպիտով մը, գիտեմ թէ վազը պիտի երթաս, մանաւանդ թէ մայրս ինծի ըսաւ թէ շիտակ Քօմոյի ճամբով պիտի երթաս, զոր ցայժմ ինծմէ կը պահես եղեր...։

Ապտէտը կարմրելով։ — մտիկ ըրէ, ըսաւ, արդարեւ չեմ կրնար ժխտել... սակայն ան ատեն տակաւին զքեզ տեսած չէի... բայց քեզի... իմ պատուոյս վրայ կ'երդնում, Երանուհի, կ'երդնում որ գու ես միայն...։ — Հոս խօսակցութիւնին ընդմիջեցաւ կոմսին վրայ հասնելովը, որ կը կանչէր բազէակրին։ — Լաւ բռնէ, գարձեալ տեղը դիր։

Երանուհի ապտէտին խօսուածքէն, եւս առաւել իր յուզմունքէն, համոզուեցաւ թէ մօրը ըսածները ճշմարիտ են եղեր...։ Այս դժբաղդ ստուգութեան վրայ, Երանուհի յանկարծ խելքը կորուսածի պէս եղաւ. սակայն շուտ մ'ինքնիրեն գալով ու միանգամայն վստութիւնը իրեն մեծ ամօթ համարելով, կարծես թէ նոյնժամայն իւր առաջին վատքն ու պատիւը միաքն ինկան։ Ուստի նոյն վայրկենէն սկսաւ ուշ դընել չուներուն ու բազէից շարժմանցը, իբրեւ թէ յիրաւի որսորդութեան ամենայն կերպերն ու արհեստը գիտցած ըլլար։ Մինչեւ իրիկուն հօրը քովէն չը զատուեցաւ եւ ոչ ալ Օգօրինօի հետ տեսնուեցաւ։ Այնպէս որ նոյն աւուր ապտէտին վայելելու բոլոր զուարճութիւնը դառնացուց։

Երկրորդ առաւօտ, Օգօրինօ Լուբօի հետ միատեղ ճամբայ ելան դէպ 'ի Միլան։ Նոյն օրը մինչեւ իրիկուն Էրմէլինտայի ծանր ու խիստ կերպերը եւս առաւել աղջկան բարկութիւնը շարժեցին առանց իր յանցանքը ճանչցընելու։ Ուստի ինքն ալ տոնուն հետ դժկամակելով երեկոյեան կերակրէն անմասնապէս վերջը պառկելու գնաց։ Իսկ աղախինը՝ վախնալով որ չըլլայ թէ փոթորիկն իր գլխուն պայթի, առանց ճրայն անդամ մարելու խուցէն դուրս փախաւ։

Երանուհի իւր անկողնին մօտ ատոլի մը վրայէն մագազաթի վրայ գրուած ու կաչէկազմ, Ցանդէի դժոխքի նկարագրութեան մէկ հատորը առաւ, զոր առջի գիշեր Լաուրէդան ատանայից եւ դատապարտեալ հոգւոց գիրք ըսելով կուղէր իրեն տալ կարդալու համար։

Այս ընթերցմունքը Երանուհի մօտէն դաղտուկ կ'ընէր. նոյնպէս ալ կոմսն երկար ժամանակ այս բանիս դէմ կեցած էր։ Սակայն ոչ երբէք հանդարելով թէ Ցանդէի այս գեղեցիկ գործն աղջկանը բարբին կըրնար ընասել, այլ միմիայն ատենօք իրեն Ցանդէի հետ ունեցած մէկ գժտութեանը համար։

Վերջապէս կոմսը, Օգօրինօի իւր դրեակը գալէն հաղիւ քանի մը օր առաջ հաւանած էր այս հատորն Երանուհւոյն տալու, որն որ գործոյն մինակ առաջին երգն էր։ Երանուհի իւր խուցը առանձնացած ժամանակը կարդալով անմահ հեղինակին երեւակայեալ ու լի զգացմամբ նկարագրութիւնները, չէր կրնար իւր զգացմունքը յայտնել, ինչպէս որ բնական է Ադամայ որդւոց համար՝ միշտ արգիլեալ պտղէն ուտելու հաճոյքը։

Ուստի ինչպէս որ ըսինք, աղջիկը դիրքը ձեռքն առաւ, սակայն քանալուն պէս՝ մէջէն բան մը սահելով գետին ինկաւ... ինչ կրնար ըլլալ, թուղթ մը... նամակ մը իրեն համար... բայց ուսկից... ասիկայ դժուարագիւտ հանելուկ մ'էր իրեն.....

ԳԼՈՒԽ Է.

—

Ընթերցողը անշուշտ կը յիշէ կոմսիս Պէլլանոյէն դառնալու առենը, նաւակին մէջ Մարքօ Վիքօնթէին ժամանակաւ Էրմէլինտան ուղղուն ու վերջն ալ այլ եւ այլ պատճառներով ետ ձգուելուն, եւ հետեւաբար իրենց մէջ պատահած թշնամանացը վրայ Օգօրինօի ըրած կարճառօտ նկարագրութիւնը։ Երանուհի որչափ ալ այս պատմութեան ունկնդիր եղած էր, սակայն մանրամասնաբար գործին տեղեակ չըլլալով, հետաքրքրութիւնը շարժած էր կէտ առ կէտ այս պատմութիւնն իմանալու։ Եւ գուրսէն մէկու մ'ալ հարցնելն իրեն անպատշաճ սեպելով, շատ անդամ առաջարկած էր բազէակրին աղջկանը Լաուրէդային, որ իւր մօրը պատմել տայ այս պատմութիւնը։ Որովհետեւ այն կինը իւր տղայութենէն 'ի վեր մօրը ծառայութեան մէջն ըլլալով, 'ի հարկէ ամենայն ճշդութեամբ այս գաղտնեաց պէտք էր տեղեակ ըլլալ։

Լաուրէդա, որ միշտ իւր տիրուհւոյն սիրուն համար ամեն բան կը զոհէր, միայն անոր կամքը կատարելու փափագով, եւս առաւել հիմա՝ որ մինչեւ անդամ իւր կեանքը կը գնէր, որպէս զի Երանուհին կերպով մը մխիթարելով, անոր տխուր մելամաղձոտութիւնը փարատէ, մօրը ետեւէն ինկաւ պաղատելով որ տիրուհւոյն այս խնդիրքը կատարէ։ Ան ալ քանի մ'անգամ այս օրուան վաղուան ձգելէն վերջը, գիշեր մը՝ որ մինակ մնացեր էին, յետ երկայն յառաջաբանի սկսաւ պատմել։

Բուհէրին մուավէնէթի , քիմսէեէ միւշքիլաթ չըգարմաեարադ նէշրի գապիլ օլան բօլիթիգա մէքթուպլաբընը ինթիխապը հադգընտա տըր։ Պու քիթապը սաթըշընտան հասըլ օլաճադ թէմէթիւ , պիր խայրամէլէ թախսիս օլունմուշ տուր։

—

Ամիտէքի ֆըդրա , Ամերիգալըլարը ախլեադընը, վէ միւթէվէֆա ժէնէրալ կարֆիէլա ալէյհինտէ վուդուպուլան սուի գաստըն էֆքեարը էհալիի նէ հալէ կէթիրմիշ օլտուղունու իմա իթմէկէ քեաֆի տիր · չէյլէ քի Նիու-Ժէրսէյտէ պիր ատէմ, նասըլսա , "բէյիսի ճիւմհուր գուրթուլմազ" տէմիշ օլտուղունան , տիկէր պիրի տախի պունա չիտտէթլիճէ պիր եումրուդ վուրմուշ, վէ պու միւնասէպէթլէ իւշ կիւն մահպեսէ հիւքմ օլունմուշ տուր։

Տէրհալ մահքիւմը մէրգում հադգընտա թէքմիլ միւճթէմիաեը Ամերիգատա ատամ պաշընա պիր սան եանի պէշ սանթիմ օլմագ իւզրէ պիր իեանէ տէֆթէրի աչըլարագ , պու կիւնքի կիւն 100,000 տոլարա , եանի 500,000 ֆրանգա պալիզ օլմուշ տուր։

Ամապա նիշէլէր պէշլէ պիր ճէսիմ բարաեա մալիք օլմագ իչին , եումը ըուգ եա թէրմէ վուրմաեա բաղը օլուրլար։

—

Էլեեվմ քիւրէյի արզ իւզէրինտէ պուլունան հէքիմլէրին միգտարընա տայիր Բարիսին թըպպիեէ ագատէմեասը թարաֆընտան նէշը օլունան պիր ըսթաթիսթիգ ճէտվէլինէ կէօրէ, շու էմնատէ տիւնեանընն հէր թարաֆը հիսապ օլունտուղու հալտէ , 189,000 հէքիմ պուլունուպ , պունլարտան 65 պինի մէմալիքի Միւճթէմիայի Ամերիգատա, 26 պինի Ֆրանսատա, 32 պինի Ալմանեա վէ Ավսթրիատա, 35 պինի Ինկիլթէրրատա վէ միւսթէմլիքաթընտա,10 պինի իթալեատա , 3 պինի Իսբանեատա, վէ պագիսի մահալը սայիրէտէ պուլունմագտա տըրլար։

Թախմին օլունտուղունա կէօրէ , իւլումը Թըպպիեէ իւզէրինէ , չիմտիեէ դատար միւխթէլիֆ օլարագ , 120,000 բարչա քիթապ թէէլիֆ օլունմուշ օլուպ , ըիսալէ սուրէթինտէ թէէլիֆ օլունմուշօլանլար տա, թագրիպա պունուն իքի միսլինտէն զիեատէ տիրլեր։

Միւէլլիֆ ճիհէթիյլէ տախի Միւճթէմիաեը Ամերիգա պիրինճի մէվզբի հայիզ օլուպ , պունատա 2800 , Ֆրանսատա, 2600, Ալմանեա վէ Ավսթրիատա 2300 , վէ Ինկիլթէրրատա 2450 միւէլլիֆ պուլունմագտա տըր։

—

Պու սէնէ իլք տէֆա օլարագ Ֆրանսանըն Նանսի շէհրինտէ , վէ հոկտեմբերին ալթընճը կիւնինտէ պիր խայլի դար եաղմըշ տըր։

—

Պու քէրրէ Ֆրանսատա , էրքէք վէ գատըն թայֆէլէրի պէքեարլարընտան , սինլէրի նիսպէթինճէ , եանի 3 ֆրանգատան 100 ֆրանգա գատար , վէ պու միգտար սինլէրի պիւեիւթիւքճէ արթմագ իւզրէ, պիրէր միգտար վէրկի ալընմասը , վէ պունուն էմրի զիրաաթրն իլէրլէմէսինէ վէ պիչարէ ֆամիլեալարա հասը խոլմէսի զրմընտա , ֆամիլեա բէտէրլէրինին չիրքէթի թարաֆընտան պիր գանուն լայիհասը թէրթիպ օլունմուշ, վէ պու լայիհանըն եէնի մեճլիսի մեպուսանա արզու թագտիմի միւթէսավվէր պուլունմուշ տուր։

—

Պրուսատան զախիրէ իխրաճընընն եասագ խոլմէսի իւզէրինէ , Պանտրմա խակելէսինտէն զախիրէ իխրաճ օլունմաեա պաշլանըլմըընտան, պու քէրրէ օրատան տախի զախիրէ իխրաճը եասագ խոլմիշ տիր։

Ց. ԹՕԼԱՆԵԱՆ

Պէյօղլու, Շիշլի սօգաղը նուամէրօ 5.

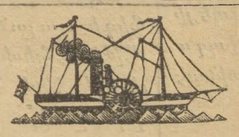

ԻՏԱՐԷՅԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու **1297** սէնէսի Թըշրինի էվվէլին (հոկտ.) պիրինճի բէնշէնպիհ կիւնիւնտէն իթիպարէն "Սէվահիլի Միւթէճավիրէ" վաբօրլարընընն վագթը հարէքէթլէրի ·

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Բուլար Ֆոնտէրիտէն մասա Ատալար Ֆոնտէրիտէն

Քէօբրիւ-ե

4 15 Պէյրիք Աատատան Հէյպէլի Պուրիագ Գընալը Քէօբրիւ։
4 50 Բէնտիքանն Գարթալ Պէյրիք ատա Հէյպէլի Պուրիագ Գընալը։ — Թըշրինի էվվէլ 15 ինտէն իթիպարէն Պիւյիւք ատատան սաաթ 2 30 ատ։ —
7 15 Բէնտիքանն Գարթալ Պէյրիք ատա Հէյպէլի Պուրիագ Գընալը Քէօբրիւ։ — Թըշրինի էվվէլ 15 տէն 8 15 ատ, վէ Լալընդը ճիւմատա գիւնլէրի Գասրքէյրունէ տարի ուշրատաճագ տըր։

—

Քէօբրիւ-ե Ատալար Ֆոնտէրիտէ

3 15 Գընալը Պուրիագ Հէյպէլի Պէյրիք ատա Գարթալ Բէնտիք — Ճիւմատատը Գասրքէյրունէ տարի —
9 45 Գընալը Պուրիագ Հէյպէլի Պէյրիք ատա Գարթալ Բէնտիք։
10 40 Գընալը Պուրիագ Հէյպէլի Պէյրիք ատա։ — Իշպու սինլէրէր Թըշրինի էվվէլին 15 ինտի բէնշէնպիհ կիւնիւնտէն իթիպարէն հարքընը սաաթ սօնրա ինճրա օլունմագ տըր։ —

—

Բուլար Ֆոնտէրիտէ Ատալար Ֆոնտէրիտէն

Քէօբրիւ-ե

12 45 Պէյրիք ատատան Հէյպէլի Քէօբրիւ։
1 — Բէնտիք Գարթալ Պէյրիք ատա Հէյպէլի Պուրիագ Գընալը Քէօբրիւ։
7 50 Բէնտիքանն Գարթալ Պէյրիք ատա Հէյպէլի Պուրիագ Գընալը Գասրքէյ Քէօբրիւ։ — Թըշրինի էվվէլ 15 ինտէ Պէյրիք ատատան 8 50 տա։

—

Քէօբրիւ-ե Ատալար Ֆոնտէրիտէ

3 15 Գասրքէյ Գընալը Պուրիագ Հէյպէլի Պէյրիք ատա Գարթալ Բէնտիք։
9 45 Գընալը Պուրիագ Հէյպէլի Պէյրիք ատա Գարթալ Բէնտիք։
11 — Հէյպէլի Պէյրիք ատա։

—

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԵԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իշպու վէ Բէնտիք ըսքիրտէրէ գարարլարընա գարարգէ Ինգիլիզ տէֆթէր

ՔԷՕԲՐԻՍՏԷՆ

4 15 Իզմիտ Հարէքէթի իսէն գարթարա Ն.2
5 40 Պիլա Թէատուքի։
7 30 Իզմիտ Հարէքէթի իսէն Ն. 6 գարթարա
10 30 Բէնտիքէ » » Ն. 8 գարթարա

—

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԵԱՏԱՆ

2 55 Բէնտիքանն ավտէթ իսէն Ն. 1 գարթ.
5 50 Իզմիտէն ավտէթ իսէն Ն. 5 գարթ.
8 45 Պիլա Թէատուքի։
11 — Իզմիտէն ավտէթ իսէն Ն. 5 գարթ.

—

ՊԱՏԸ ՔԷՕԵ ԹԱՐԻԳԻ

Բուլար Ֆոնտէրիտէն մասա

Քէօբրիւ-ե		Գասրքէյ-ե	
4	—	4	—
4	45	4	45
2	50	2	50
3	45	3	45
4	45	4	45
5	45	5	45
8	50	8	50
9	45	9	45
10	—	10	—
10	45	10	55
11	50	11	50
12	—	11	45

Բուլար Ֆոնտէրիտ

Գասրքէյ-ե		Քէօբրիւ-ե	
1	—	1	—
2	—	2	—
3	—	3	—
4	—	4	—
5	—	5	—
6	—	6	—
8	—	8	—
9	—	9	—
10	—	10	—
11	—	11	—
12	—	12	—

—

ՄԱԳՐԻԲԷՕՑ ԹԱՐԻԳԻ

Եէօվէտէ Մէրիէօյնէտէն Քէօբրիւյէ Իզմիր օլունճաք տէֆթէր։

4 50 Մաքրի քէօրիւնէն Սամսթիա Գումգապու Քէօբրիւ։

—

Քէօբրիւտէն Մէրիէօյ

10 40 Քէօբրիւտէն Գումգապու Սամսթիա Մաքրի քէօյ։

Քէօբրիւ վէ իսկելէ մէմուրլարը այնէն պիլեթ ալըպ, պիլեթ էլէնէ բարա ալմալարը քիւլլէն մէմուր տուր։ Միւթէճաճալարը պէր մուճիպի թարիմաթ չեսիսէն մէսուլ տուր։ Պէնաէն ալէյհ վաբօրա բարչայ օլաճագ ալէթլէրը քէօբրիւտէն ազիմէթլէրինտէ զիլեթլէրինէ լեկելեսէն, վէ հինի ավտէթլէրինտէ Գասրը գարիեէսի իսկելէսինտէն մեատատա, վաբօրլար տէլուունինտէ պիլեթլէրինի ալմալարը միւսթէրճա տըր։

Ամշամարը քէօբրիւտէն սաաթ 10 45 տէ Ատալարա, վէ սաաթ 11 50 վէ 12տէ Գասրը քէօբրինէ հաշէթ իսէն վաբօրլարա ճիւրմի պէյրիք վէ եօլճուլարը իլրաճ իսէր տէրեճէտէ օլան եիւք վէ եշեա գապուլ օլունմաեաճագ տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 14 հոկտ.	
Ինկիլիզ գոնսոլիտի	99-7/8
Էսհամը ումումի աչըլը	15-11/16
» » գաբանտը	15-1/4
65 իսթիդրաղը	18-
69 »	17-7/8
71 »	74-1/2
72 » (Պոնտիս Թրէզօր)	28-
73 »	17-7/8
Օսմանլը պանգասը	19-1/8
Բուսիսիսթիդրաղը 1873	90-3/4
Մըսըր իսթիդր. պիրլէշմիշ	75-7/8
» իսթիհազը (չըմէնտը.)	97-
Տէ՛ՀԷթի Ալիյէնին 77 իսթիդ.	90-3/4
Տարիա սանիեէ	74-1/4
Մըսըրըն Բօչիլտ իսթիդրաղը	94-
Մաճարիսթան էսհամը	101-7/8
Գամպիո Բարիզ	-

—

Բարիզ 14 հոկտ.	
Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3%	84-70
» » 5%	116-86
Էսհամը ումումիյէ աչըլը	16-07 1/2
» » գաբանտը	19-07 1/2
65 իսթիդրաղը	-
69 »	88-50
73 »	89-50
Բուսիզի չըմէնտըֆ. թահվի.	53-50
Օսմանլը պանգասը	738-75
Գրէտի Լիոնէ	926-25
Բուս ֆոնտսու 5% (1077)	94-1/8
Բուսիսանըն չարդ իսթիդրաղը	63-1/8
Իթալիա ֆոնտսու	90-15
Մըսըր իսթիդ. պիրլէշմիշ	383-75
Իսբանեա խարիճի իսթիդ.	-
Գամպիո Լօնտրա իւզէրինէ	25-41
Բարիզ (Պուրսար) 14 հոկտ.	
Ֆրանսըզ ֆոնտսու 5%	-
Էսհամը ումումիյէ	-

—

Վիէննա 14 հոկտ.	
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիո	118-55
Բուսիզի տէմիր եօլ թահվի.	24-20

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ումմ. հոկտ. 6 ադշամ գը.	16-24
» » հոկտ. 8 սապահ աչ.	16-19
» » էն եիւքսէք	-
» » էն աշաղը	-
» » սաաթ 5 տէ	-
63 իսթիդ. (Մութաֆ) 6% ֆ.	94-
65 » (Մութաֆ) 6% ֆ.	84-
69 » (Բինար) 6% ֆ.	83-
72 » (Պոն տիս Թրէզօր)	27-
73 » (Բինար) 6% ֆ.	82-
Բուսիզի չըմէնտըֆէր	49-75
Բաքու զուրուշ	-
Հէվալէսիզ »	25-
Ադճէ ֆայիզի %	9-

—

ԱԳՍԻՕՆԱՐ ՖԻՑԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6%	7-
Սօսիէթէ ժէնէրալ	6%	5-10
Իսթանպօլ պանգասը		11-30
Սօսիէթէ Օթթոման		4-10
Թրամվայ	5%	390-
Լավրիսմ (մասէն)		161-

—

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրուշտան	Ղշ. փբ.
Ինկիլիզ լիրասը	109-12
Ֆրանսըզ ալթունու	87-
Բօլ	89-26
Գրիմից ալթունու	51- 5
Պէյաղ մէճիտիյէ	107-18
Մէթալիք	203-20
Պէշլիք	207-20
Ալթընըզ	124-20
Պագըր	670-
Գարպօն գայիմէսի գարիք	855-

—

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	940-
Էն աշաղը	940-
Սաաթ 5 տէ	940-

ԻՏԱՐԷԽԱՆԷՅԻ ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊԷՅՕՂԼՈՒ ՇԻՇԼԻ ՍՕԳԱԳ Ն. 5

Իշպու իտարէխանէտէ, քիթապէթէ վէ էլմինէյի միւխթէլիֆէյէ միւթէալիգ դաղէթա, քիթապ, ըիսալէ, ճէնդազ պիլկէթէլերի, քարթը վիզիթ, հէր նէվի տավէթ վէ իլանաթ քեաղըտլարը վէ սայիրէ զայէթ թէմիզ վէ միւշթէրիլերի խօշնուա իսէճէք սուրէթտէ միւթէտիլ վէ էմսալինէ նիսպէթլէ էհվէն ֆիյաթտա թապ օլունմագտա օլտուղու մալիմիւ ամմէպուրուլմագ իւզրէ, խասսէթէն իլան օլունուր։

ջաքանի մը՝ թէ իրենց պէտքի բան չէ , եւ թէ չըլլայ որ ուրիշի պատմեն , վերջապէս սկսաւ պատմութիւնը ընել հետեւեալ կերպով։

Էրմէլինտայի հայրը Սիմէօն Գրիվէլը , Մարքօյի հօրը հետ մտերիմ բարեկամ ըլլալով , մէկ մէկու տունէն պակաս չէին՝ նոյնպէս ալ իրենց որդիքը · եւ ինչպէս որ զիրար սիրելը մարդուս բնական է , Մարքօ խօսք տուած էր տիրուհւոյն որ զինքն իրեն կին առնէ ։ Երիտասարդութիւնը միշտ առանց բանի մը վերջը խորհելու կ'ճապարէ · · · պէտք էր նաեւ իմանալ թէ՝ արդեօք ծնողքն ալ կը հաւանին այս խնամութեան ։ Եթէ բանը միայն Գրիվէլօյի մնար , չատոնց եւ ամենայն սիրով յանձնառու կ'ըլլար ։ Սակայն Մարքօյի հօրը Մաթէոս Վիքօնթէի գալով , որ հզօր եւ այն ատենուան Իտալիոյ մեծամեծներէն մէկն էր , անկարելի էր որ այս առաջարկութեանս հաւանի , վասն զի նա իւր որդիքը՝ միայն թագուհեաց արժանի սեպած էր ։ Ուստի այս գործը՝ առանց դոհացուցիչ վերջ մ'ունենալու , գրեթէ տարի մը երկարեցաւ ։ Տեսէք որ՝ եթէ Էրմէլինտա առաջուց մօրը հարցուցած ըլլար , խեղճ կինը բնականապէս Մարքօյին հօրը բնաւորութիւնը լաւ գիտնալով , անշուշտ իրեն պիտի ըսէր թէ առաջարկածն անկարելի բան մ'էր · սակայն ինչպէս որ ըսի , երիտասարդութիւնը միշտ իր գործունէութիւնը ինք կը գովէ · · · ։

— Վերջապէս ինչ եղաւ , հարցուց Լաուրէդա անհամբեր կերպով մը ։

— Ան եղաւ որ , օր մը կէս գիշերուան մօտ Թօրէցիքը գալով , բոլոր Վիքօնթիները Միլանէն վռնտեցին · եւ վերջն ալ յայտնուեցաւ թէ տիրուհւոյս հայրը՝ որ մեծ բարեկամութիւն ունէր Մատթէոս Վիքօնթիի հետ , խռովարարաց գլխաւորներէն մէկն է եղեր ։

— Տէր Աստուած , ուրեմն ըսել է որ միմիայն վրէժխնդրութեան համար ձեռնարկած է եղեր գործին , այնպէս չէ ։

— Այդ յայտնի է ։ Վերջն ալ վախնալով որ չըլլայ թէ Էրմէլինտա ո եւ է կերպով Մարքօի հետն ամուսնանայ , սկսաւ զաղջիկը ստիպել որ կոմսն առնէ , քանզի նա արդէն ուրիշ ատեն ալ ուզած էր զինքը։ Կրնաս երեւակայել Էրմէլինտայի ցաւալի վիճակը · · · տանը մէջ գժտութիւն եւ խռովութիւն պակաս չէր, այնպէս որ տիրուհիս գիշեր ցորեկ արտասուելէն չէր դադրեր ։

Գրեթէ այսպէս քսան օր մը անցաւ · մէկ մ'ալ յանկարծ , հոս աղջիկ մտեկ ըրէ , գիշեր մը անկողնոյս մէջ պառկած ժամանակս , դրանս բուռն կերպով մը զարնուելէն արթննալով կանչեցի , — ով է · — հայրդ երուսաղէմէն դարձած զքեզ տեսնել կուզէ , պատասխանեց դուրսէն տանը ծառայից մէկը ։ Իրաւ էր թէ հայրս բաւական ատենէ ի վեր Ս. Գերեզմանին իսկելէսինտէն մնատա , վաբօրլար տէլուունինտէ պիլեթլէրինի ալմալարը միւսթէրճա տըր։

Ամշամարը քէօբրիւտէն սաաթ 10 45 տէ Ատալարա, վէ սաաթ 11 50 վէ 12տէ Գասրը քէօբինէ հաշէթ իսէն վաբօրլարա ճիւրմի պէյրիք վէ եօլճուլարը իլրաճ իսէր տէրեճէտէ օլան եիւք վէ եշեա գապուլ օլունմաեաճագ տըր։

— Ո՞վ · · · Մարքօն արդեօք ։

— Այո , ինքն իսկ Մարքօ Վիքօնթին , հոգւով եւ մարմնով , որ սուր աչքերը բանալով հարցուց թէ ուր է Էրմէլինտան ։

Իսկ ես «Աստուծոյ սիրուն համար ըլլայ , դու հոս ինչ բան ունիս» կ'ըսէի իրեն ։ Հարուած մը իջաւ թեւիս , որ տակաւին կեցած է տեղը , ու կրկնեց — ըսէ , Էրմէլինտա ուր է ։ Վերջապէս գէշ մտքով մը եկած չես , այնպէս չէ , վրայ կը բերէի ես , ու զբթած այն խեղճին վրայ ալ՝ որ արդէն կէս մը մեռած է, կըսէի ։

Իսկ Մարքօ դարձեալ , գուցէ հոն ըսելով , կը ցուցնէր ինծի բուն Էրմէլինտայի պառկած խուցը ։ Ես որ այն վայրկենին ինչ ընելս չէի գիտեր , այո , ըսի ։ Մարքօ երկու երեք քայլ առաւ դէպ 'ի ցոյց տուած դուռը , յետոյ զղջացածի պէս ետ քաշուելով — դու գնա ներս , ըսաւ , եւ ըսէ որ դուրսը ես իրեն կսպասեմ , եւ երկու խօսք ունիմ իրեն զրուցելու ։ Իսկ ես ինչպէս կրնայի ներս երթալ · սակայն ուրիշ ճամբայ չկար · փախչիլ , չ'էի կրնար , պոռալ ամենեւին · վասն զի դիս անմիջապէս խեղդելու կարող էր ։ Ուստի հարկադրեցայ սիրուհւոյս խուցէն ներս մտնալ՝ ուր Էրմէլինտա կէս մը արթնցած ու իմ ներս մտնալս ալ տեսնելով խղդուկ ձայնով մը ըսաւ · — ինչ կը նշանակէ այն լոյսը , ով կայ դուրսը · · · ուր իմ լռելս տեսնելով սկսաւ պոռալ , դուռը գոցէ , գոցէ դուռը ։ Սակայն նոյն ժամայն ահաւոր ձայն մը եկաւ · — Էրմէլինտա , մի վախեր , ես եմ , ես , քու Մարքօդ եմ ։

Էրմէլինտա այս ձայնն առածին պէս, կեցած տեղն արձանի նման մնալով , ճերմակ մեղրամոմի դոյնն առնելով երկուքնիս միատեղ տիրուհւոյս խուցէն ներս մտանք ։ Ցիրաւի լաւ չեմ յիշեր ինչ ոգելից ու հոտաւէտ ջուր մը քթին բռնեցինք , ու միանդամայն երակներն ալ չփելով հազիւ կրցանք քիչ մը խելքը գլուխը բերել ։ Նոյն վայրկեանին պէտք էր տեսնալ Մարքօին՝ Էրմէլինտայի հետ վարուելու կերպը · · · ։ Սակայն կ'ըսեն թէ վերջերը Սաղայէլի նման մէկը գարձած էր , այս իսօքը կրնայ իրաւ ըլլալ ։ Բայց այն ատեն բարի եւ աստուածավախ երիտասարդ մ'էր , եւ ես այս բանիս ականատես վկայ կրնամ սեպուիլ · · · մատովն անգամ չը համարձակելով դպչիլ Էրմէլինտայի , միայն անոր չուրջ բոլորն այնպիսի վախով եւ յարգանօք կը պտտէր , որպէս թէ Աստուածածոր դիմացը գըտնուած ըլլար ։ Բոլորովին այլայլած , կարծես թէ այն երեւելի , քաջ ու կատաղի զօրավարը չէր ։ Երբ որ տեսաւ թէ սիրուհիս քիչ մը ինքզինքը գտաւ · — եկած եմ , ըսաւ , իմ խոսամունքս պահած ըլլալս հաստատելու համար ։

— Ո՜հ , Աստուած իմ , հառաչեց աղջիկը , ուրիշ բառ չը կրնալով արտաբերել ։ Իսկ Մարքօ , (գեռ ես կա · — Էրմէլինտա , մի վախեր , ես եմ , ես , քու Մարքօդ եմ ։

Էրմէլինտա այս ձայնն առածին պէս, կեցած տեղն արձանի նման մնալով , ճերմակ մեղրամոմի դոյնն առնելով երկուքնիս միատեղ տիրուհւոյս խուցէն ներս մտանք ։ Ցիրաւի լաւ չեմ յիշեր ինչ ոգելից ու հոտաւէտ ջուր մը քթին բռնեցինք , ու միանդամայն երակներն ալ չփելով հազիւ կրցանք քիչ մը խելքը գլուխը բերել ։ Նոյն վայրկեանին պէտք էր տեսնալ Մարքօին՝ Էրմէլինտայի հետ վարուելու կերպը · · · ։ Սակայն կ'ըսեն թէ վերջերը Սաղայէլի նման մէկը գարձած էր , այս իսօքը կրնայ իրաւ ըլլալ ։ Բայց այն ատեն բարի եւ աստուածավախ երիտասարդ մ'էր , եւ ես այս բանիս ականատես վկայ կրնամ սեպուիլ · · · մատովն անգամ չը համարձակելով դպչիլ Էրմէլինտայի , միայն անոր չուրջ բոլորն այնպիսի վախով եւ յարգանօք կը պտտէր , որպէս թէ Աստուածածոր դիմացը գըտնուած ըլլար ։ Բոլորովին այլայլած , կարծես թէ այն երեւելի , քաջ ու կատաղի զօրավարը չէր ։ Երբ որ տեսաւ թէ սիրուհիս քիչ մը ինքզինքը գտաւ · — եկած եմ , ըսաւ , իմ խոսամունքս պահած ըլլալս հաստատելու համար ։

— Ո՜հ , Աստուած իմ , հառաչեց աղջիկը , ուրիշ բառ չը կրնալով արտաբերել ։ Իսկ Մարքօ , (գեռ ես